XV–XVI a. datuotų arbaleto strėlių antgalių. Rasti žaidimo kamuoliai galėtų būti datuojami XV–XVII a. Tokio pobūdžio radiniai Vilniaus senamiesčio archeologinėje medžiagoje aptinkami labai retai (žr. Blaževičius P., *Seniausi Lietuvos žaislai*, Vilnius, 2011, p. 84–88). Deja, jie surasti permaišytame viršutiniame sluoksnyje, todėl tiksliai juos datuoti sudėtinga. Taip pat neaišku, ar šie radiniai iškelti iš apatinių sluoksnių, ar atvežti su gruntu iš kitos senamiesčio vietos.

Tyrinėjimų metu surinkta medžiaga leidžia teigti, kad tirta teritorija XVI–XVII a. galėjo būti apgyvendinta amatininkų: aptikta archeologinių radinių, liudijančių kaulo apdirbimo (aptikta kaulo dirbinių ruošinių), puodininkystės (aptikta keramikos degimo krosnies liekamos), metalo apdirbimo (rasta liejimo formų fragmentų) veiklas. Tyrinėjimų metu surinkta įdomi zooarcheologinė medžiaga, kurioje išskirtinai daug galvijų apatinių žandikaulių. Tai ir anatominis pasiskirstymas rodo, kad šioje vietoje XVI–XVII a. galėjo vykti centralizuotas galvijų ir galbūt kiaulių skerdimas, pirminis skerdienos apdorojimas (zooarcheologinės medžiagos analizę atliko dr. G. Piličiauskienė).

Tyrinėjimų metu įžemio sluoksnyje aptiktas pavienis suardytas žmogaus palaidojimas be įkapių (plotas 3). Neaišku, kada ir kokiomis aplinkybėmis šis palaidojimas atsirado, galbūt jį galima sieti su II Pasauliniu karu.

Klaipėdos St. 7B

In 2011, a total of 1106 m^2 were excavated at the site of a building with an underground car park and of the utility lines being laid at Klaipėdos St. 7B. A cultural layer up to 2.7 m thick with four distinct horizons was found. The first horizon is mixed soil up to 1.5 m deep and dating to the 20th century. The second (at a depth of roughly 1.5–2 m) formed during the late 17th–18th centuries. The third (at a depth of roughly 2–2.4 m) contained fragments of paving (Fig. 1) and other structures (buildings, stoves, (Fig. 2), etc.) as well as abundant 15th–17th-century finds. It dates to the mid – second half of the 17th century. The fourth (at a depth of about 2.4–2.7 m) lies under the stone paving and other structures down to sterile soil, in which latter storage pits and traces of former wooden development (postholes, etc.) were recorded. It dates to the 16th century.

5398 finds were discovered: sherds of 15th–18th-century household pottery, fragments of 16th–17th-century 'bowl-shaped' (*Schüsselkacheln*), 'pot-shaped' (*Topfkacheln*), and panel (*Blattkacheln*) stove tiles, pieces of roof tiles, and over 510 individual finds. The following individual finds should be mentioned: a knife blade with signs of punched symbols (a cross and a crescent moon), a fire striker (Fig. 3), two (one bone and one sandstone) balls for games (Figs. 4, 5), 15th–17th-century coins (a Prague groat, an Alexander Jagiellon halfgroat, etc.), a 16th-century seal from an English company of German merchants, spurs, various household and work tools, ornaments, etc.

Tauras Poška

Užupio gatvė 2

2011 m. pradėti archeologiniai žvalgymai Užupio g. 2, Vilniuje. Pradėjus žemės kasimo darbus Užupio g. 2 kiemo Š dalyje, iškastas 2x1,5 m dydžio *šurfas*. Nustatyta, kad po 80–90 cm gylyje esančiais elektros perdavimo ka-

beliais, 1,1 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus, prasideda nejudintas kultūrinio sluoksnio horizontas, kuris datuotas XVII a. Šurfo vietoje aptikta XVII a. datuojamų buitinės keramikos fragmentų, geležinė medinių vamzdžių susijungimo mova. Kadangi pagal inžinerinių komunikacijų renovavimo projektą buvo numatyta kasti iki 1,5–1,8 m gylio, tolesni darbai vykdyti atliekant archeologinius tyrinėjimus.

Archeologinių tyrinėjimų metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis Užupio g. 2 sklype siekia 1,8–2 m. Didžiojoje tirtos teritorijos dalyje, sklypo P pusėje, kultūrinio sluoksnio horizontai iki 1,8–2 m gylio suardyti XX a. II pusėje tiesiant inžinerines komunikacijas.

Nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas fiksuotas sklypo ŠR pusėje. Čia 1,2–1,3 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus atidengtas 3x1 m dydžio akmenų grindinio fragmentas. Grindinio paviršiuje surasta XVII a. datuojamų keramikos šukių. Taip pat aptikta geležinė medinių vamzdžių sujungimo mova, stiklinio butelio dugno šukė. Rastas grindinio fragmentas datuotinas XVII a. Po grindiniu, 1,4–1,5 m gylyje, prasidėjo durpingos, šlapios žemės sluoksnis, vietomis permaišytas su žvyru. Šiame sluoksnyje pasitaikė smulkių griuvenų, plytų ir kalkių skiedinio nuolaužų, kartu su jomis aptikta ir XVI–XVII a. datuojamų keramikos šukių, keli XVII a. plokštinių koklių, puoštų augaliniu ornamentu, ir vienas dubeninio koklio fragmentas. Taip pat surasta geležinių vinių, stiklinių indų šukių, medinių vamzdžių sujungimo geležinė mova. 1,6–1,7 m gylyje fiksuoti sutrūnijusios medienos fragmentai (trasa 1), nustatyta, kad tai 30–40 cm pločio, 7–8 m ilgio dviejų sunykusių medinių vamzdžių fragmentai, orientuoti ŠR–PV kryptimi. Spėjama, kad tai buvusių medinių vandentiekio vamzdžių liekanos. Durpingos žemės sluoksnis tęsėsi iki 1,8–1,9 m gylio (H_{abs} 93,82 m), giliau prasidėjo tamsiai rudas žvyras, iš kurio gausiai sunkėsi gruntinis vanduo. Pasiekus projektinį gylį, giliau nekasta. Dėl kylančio gruntinio vandens nepavyko nustatyti, ar po apatiniu atkasto žvyro sluoksniu esama nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizonto.

Sklypo Š dalyje, kieme tarp Užupio g. 2 ir 2A pastatų, inžinerinių komunikacijų šulinio vietoje iškastas 3x2,2 m dydžio *šurfas*. Jo vietoje iki 1,2–1,3 m gylio buvo tamsiai pilkos žemės sluoksnis su gausiomis XX a. statybinėmis griuvenomis. Viršutiniame sluoksnyje surasta XX a. pradžios stiklinių ir keraminių indų šukių, taip pat aptikta XVII–XVIII a. datuojamų buitinės keramikos fragmentų. Viršutinis sluoksnis suardytas XX a. II pusėje tiesiant nuotekų vamzdžius, kurie atkasti 1 – 1,2 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus, šurfo V dalyje. 1,3 m gylyje šurfo Š pusėje atidengtas 3x1 m dydžio akmenų grindinio fragmentas. Grindinio paviršiuje surasta XVII a. datuojamų keramikos šukių. Taip pat aptikta geležinė medinių vamzdžių sujungimo mova, stiklinio butelio dugno šukė. Rastas grindinio fragmentas datuotinas XVII a. Po grindiniu buvo 40–50 cm storio tamsiai pilko žvyro su smulkiomis plytų nuolaužomis sluoksnis, kurį nukasus atidengta juoda žemė su molio intarpais. Sluoksniuose po akmenų grindiniu surasta XV–XVI a. datuojamų keramikos šukių, puoštų bangelės ir bangelės–linijiniu ornamentais. 1,9–2 m gylyje šurfo Š dalyje pasiektas įžemis – molingas žvyras, iš kurio gausiai sunkėsi gruntinis vanduo. P pusėje po suardytu grindiniu nuo 1,3 m gylio prasidėjo tamsiai pilko žvyro su smulkiomis griuvenomis sluoksnis, kuris tęsėsi iki nejudinto molingo žvyro, atkasto 2 m gylyje. Sluoksnyje ar-



1 pav. XVII a. II pusės vandentieko fragmentas. T. Poškos nuotr.

Fig. 1. A fragment of water pipe from the second half of the 17th century.



2 pav. XVII a. II pusės vandentiekio vamzdis. T. Poškos nuotr.

Fig. 2. A water pipe from the second half of the 17th century.

cheologinių radinių nesurasta. 1,8 m gylyje atkasti 2 mediniai vamzdžiai, sujungti geležine mova. Vamzdžiai 18–20 cm skersmens, jie kirto šurfo plotą PR–ŠV kryptimi (1, 2 pav.). Pagal absoliutinius aukščius vamzdžiai žemėjo beveik 10 cm ŠV kryptimi, Vilnios link (nuo H_{abs} 93,37 iki H_{abs} 93,28 m). Atlikus dendrochronologinį tyrimą (dr. Valdas Vainilaitis) nustatyta, kad iškastas vandentiekio vamzdis datuojamas ne anksčiau kaip 1682 m. Remiantis turimais duomenimis, galime teigti, kad vamzdis įkastas XVII a. pabaigoje, suardant dalį XVII a. grindinio.

Užupio St. 2

In 2011, an excavation was conducted at the domestic sewerage and water line renovation sites at Užupio St. 2. The investigation determined that the cultural layer on the plot is 1.8–2 m thick. An undisturbed cultural layer horizon, 40–50 cm thick and dating to the 17th century, was reached at a depth of 1.4–1.5 m. The discovered fragments of stone paving date to no later than the mid-17th century. 16th–18th-century finds, the remains of wooden water pipes (Figs. 1, 2), and fragments of iron pipe couplings were discovered. On the basis of dendrochronological tests and the cultural layer's stratigraphy, the fragments of former water pipe date to no earlier than 1682.

Tauras Poška

Vingrių gatvė 3

2011 m. atlikti archeologiniai tyrinėjimai sklype Vingrių g. 3 Vilniuje. Šioje Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje, planuojamo statyti gyvenamosios paskirties pastato su požemine automobilių stovėjimo aikštele vietoje tirtas 193 m^2 plotas.

Archeologiniai tyrinėjimai Vingrių g. 3 sklypo aplinkoje vykdyti 1997 ir 2007 m. Tyri-